

1. ÚVOD	4
2. OBNOVITELNÉ ZDROJE ENERGIE	5
3. ENERGIE ZE SLUNCE	6
PROJEVY SLUNEČNÍ ENERGIE.....	6
4. HISTORIE SLUNEČNÍ ENERGIE.....	7
5. TYPY VYUŽITÍ SLUNEČNÍ ENERGIE	8
PŘÍMÉ	8
NEPŘÍMÉ	8
VYUŽITÍ SOLÁRNÍ ENERGIE V ČR	8
6. ANALÝZA VÝROBY SOLÁRNÍ ENERGIE.....	9
SILNÉ STRÁNKY	9
SLABÉ STRÁNKY	9
7. FOTOVOLTAICKÉ PANELE	10
TYPY SOLÁRNÍCH PANELEŮ	10
8. POROVNÁNÍ FOTOTERMICKÉHO A FOTOVOLTAICKÉHO OHŘEVU VODY.....	11
MODELOVÉ VARIANTY OHŘEVU	11
POROVNÁNÍ	11
VÝSLEDKY.....	12
9. ZÁVĚR.....	14
10. ZDROJE	15

1. Úvod

Ve škole jsme se bavili o obnovitelných zdrojích. Přemýšlela jsem, co si vyberu za téma. Jelikož mám ráda teplo, sluníčko dokonce i počasí je hned krásnější, tak proto mě nejvíce zaujala energie ze slunce

2. Obnovitelné zdroje energie

Obnovitelné zdroje energie jsou neomezeně k dispozici. Například - energie vody, energie biomasy, energie větru a podobně. Výroba „elektriky ze slunce“ je bezpečná a spolehlivá, nemá žádný nebezpečný dopad. Je to ekologicky čistá energie.

Obrázek 1- Biomasa

Obrázek 2- Vodní elektrárna

3. Energie ze slunce

Jeden z těchto zdrojů se nachází přímo nad námi. Sluneční energie (sluneční záření-solární radiace) většina se nachází na Zemi a my ji využíváme. Vzniká jadernými přeměnami v nitru slunce. Energie ze slunce se také podílela i na vzniku neobnovitelných zdrojů, například ropy, zemního plynu a uhlí. Množství využití energie závisí na klimatických podmínkách zemského povrchu. V české republice jsou podmínky poměrně dobré pro využití energie slunečního záření. Tento zdroj je považován za obnovitelný zdroj energie.

Projevy sluneční energie

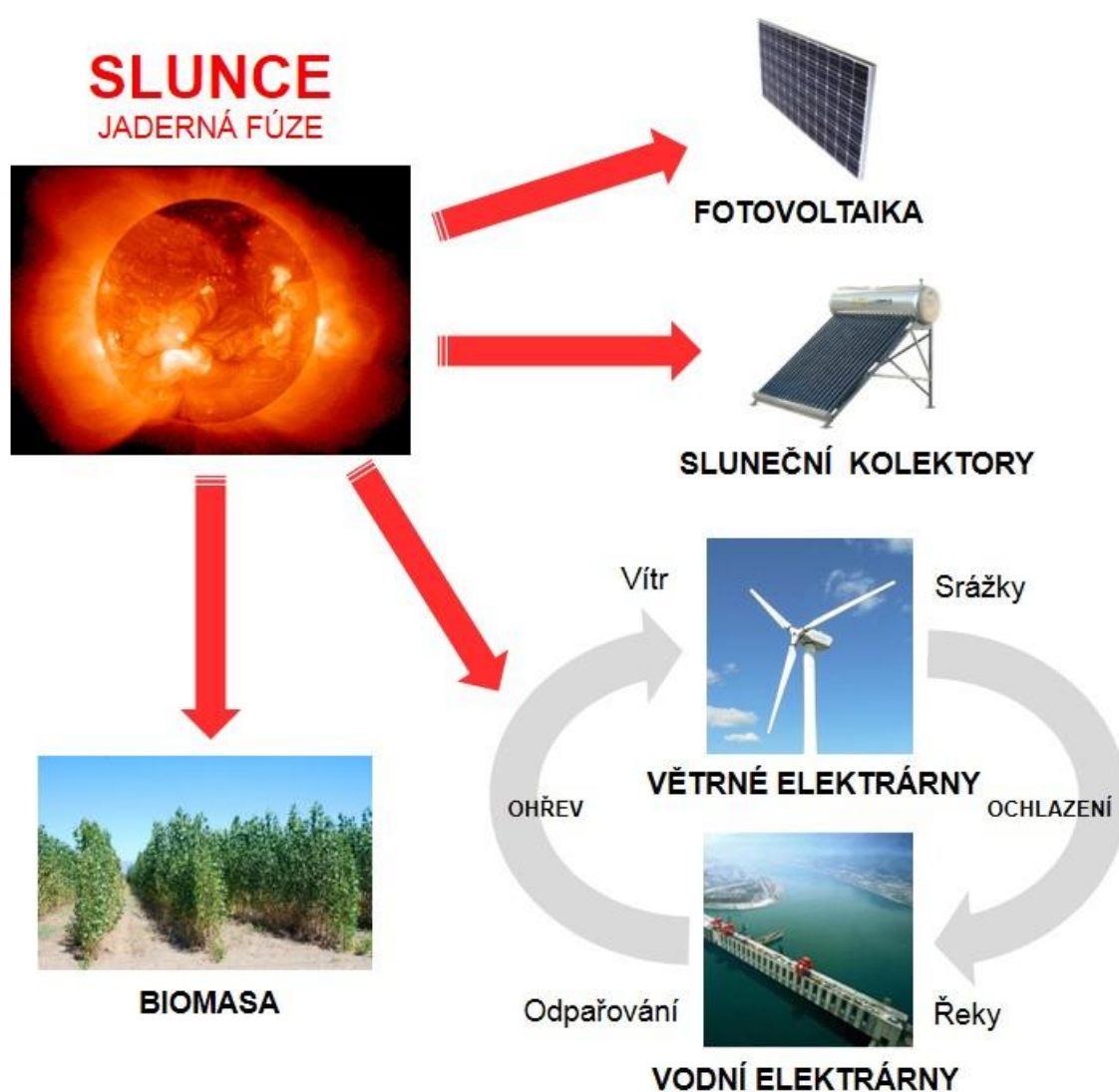
- Energie fosilních paliv
- Sluneční vítr
- Tepl

4. Historie sluneční energie

Historie se začala datovat od roku 1839. Díky experimentům fyzika Alexandra Edmunda Becquerela byl fotovoltaický článek na světě. V roce 1877 byl vyroben první fotovoltaický článek. Fotovoltaický efekt byl postupně objeven i u jiných prvků. Křemík se ukázal jako nejvhodnější. Výraznější rozvoj fotovoltaiky přichází v šedesátých letech s nástupem kosmického výzkumu. Sluneční články v té době začaly sloužit jako výhodný zdroj energie pro vesmírné družice. Celosvětová ropná krize pak nastartovala v roce 1973 rozsáhlý výzkum fotovoltaické přeměny sluneční energie v energii elektrickou jako potenciálního zdroje nejčistší energie pro celou Zemi.

V současnosti účinnosti přeměny slunečního záření na elektřinu se pohybuje v rozmezí 10 a 15 %. Vyspělé země světa dnes intenzivně podporují rozvoj fotovoltaiky a dalších obnovitelných zdrojů energie.

5. Typy využití sluneční energie

Přímé

Elektřinu ze sluneční energie lze získávat přímo a nepřímo. Sluneční paprsky dopadnou na povrch Země. Tuto energii lze získávat přímo. Přímé využití patří k nejčistším způsobům elektřiny. Lze získávat pomocí fotovoltaických panelů. (vytápění, zpracování užitkové vody)

Nepřímé

Nepřímo se sluneční energie mění na potenciální energii, kinetickou energii a chemickou energii biomasy. (vodní a větrné elektrárny)

Využití solární energie v ČR

Ani ve zbytku světa není využívání solární energie příliš rozšířené. Naše největší solární elektrárna je v Bušanovicích u Prachatic. Další známé solární elektrárny v České republice jsou v Opatovicích na Svitavsku, v Dukovanech a v Praze budova Ministerstva životního prostředí.

Obrázek 3- Solární elektrárna Ministerstva životního prostředí

Česko zatím výrazně zaostává oproti západní Evropě. Německo spolu se Španělskem je nejrychleji se rozvíjející trh se solární energií

6. Analýza výroby solární energie

Silné stránky

- Obnovitelný a nevyčerpatelný zdroj energie
- Ekologická výroba energie
- Nízké výrobní náklady
- Nenáročná obsluha
- Dlouhá životnost zařízení (10-15 let)
- Solární energie je velice kvalitní

Slabé stránky

- Územní nároky
- Závislost na klimatu a počasí
- Počáteční investice
- Při instalaci jsou nutné úpravy- zateplení, úprava topné soustavy a změna doplňkového zdroj

7. Fotovoltaické panely

Solární panel je tvořen solárními články, které mohou být tvořeny polovodičovými nebo organickými prvky, které mění elektromagnetickou energii světla v energii elektrickou. Fotovoltaický efekt vysvětluje vznik volných nosičů dopadem záření.

Typy solárních panelů

Obrázek 4- Křemíkový solární panel

Obrázek 5- Organický solární panel

Fotovoltaické folie nepotřebují žádnou nosnou konstrukci, lze je spolehlivě připevnit. Jsou na bázi amorfního křemíku. Jsou moderní, efektivní a stále populárním řešením výstavby fotovoltaických systémů na střešních budovách

Obrázek 6- Fotovoltaická fólie

8. Porovnání fototermického a fotovoltaického ohřevu vody

Stále více se v souvislosti s poklesem cen fotovoltaické technologie a zastavením provozní podpory hovoří a píše o možnosti využití fotovoltaických panelů pro elektrický ohřev vody v podobě jednoduchých systémů s elektrickým ohřivačem vybaveným elektrickým topným tělesem na stejnosměrný proud. Někteří dokonce hovoří o tom, že solární tepelné kolektory jsou již „odsouzeny k zániku“ či „jsou slepou vývojovou větví“ solární techniky. Zmiňuje se i tradovaný mýtus, že účinnost FV panelu v zimě neklesá, a tedy musí mít oproti fototermickému kolektoru „výrazně vyšší produkci v zimním období“. Solární termický kolektor je pak označen za ten, který od listopadu do února „nic nedá“. To odporuje nejen běžným technickým výpočtům, ale i realizovaným měřením, která byla provedena na desítkách monitorovaných a publikovaných instalacích. Zdrojem uvedených tvrzení jsou bohužel zjednodušené výpočty vycházející z podmínek a předpokladů, které v reálném provozu solárních systémů, ať už fotovoltaických nebo fototermických, nenastávají.

Byly porovnány za srovnatelných podmínek odběru tepla a klimatických podmínek fototermický a fotovoltaický systém pro přípravu teplé vody.

Modelové varianty ohřevu

Fotovoltaický ohřev (bez sledovače maximálního výkonu)

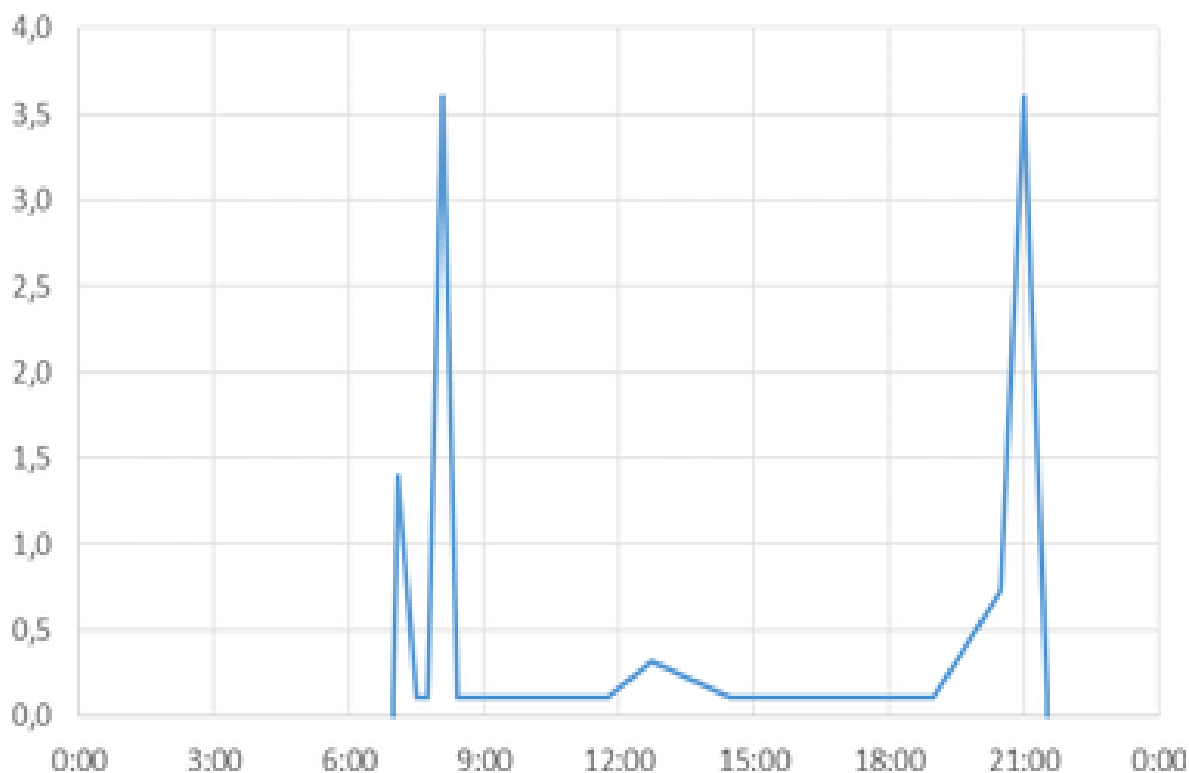
Fotovoltaický ohřev (se slepovačem maximálního výkonu)

Fototermický ohřev- solární tepelná soustava

Porovnání

Všechny varianty ohřevu využívají solární zásobník teplé vody o objemu 200 l s denní ztrátou tepla 1,4 kWh/den, od stejného výrobce. Množství potřebné dodatečné energie (energie na dohřev vody) bylo stanoveno na základě odebíraného aktuálního průtoku a rozdílu mezi požadovanou teplotou a teplotou vody dosaženou na výstupu ze zásobníku. Pro všechny varianty byla uvažována maximální teplota v zásobníku teplé vody 85 °C. Byly uvažovány jak tepelné ztráty zásobníku, tak jeho tepelné zisky v případě, že teplota v zásobníku je nižší než teplota okolí (15 °C). Pro modelování zásobníku v TRNSYS byl zvolen pokročilý model type340, který umožňuje modelovat jak nádrže, tak zásobníky s elektrickými topnými tělesy, tak s výměníky tepla.

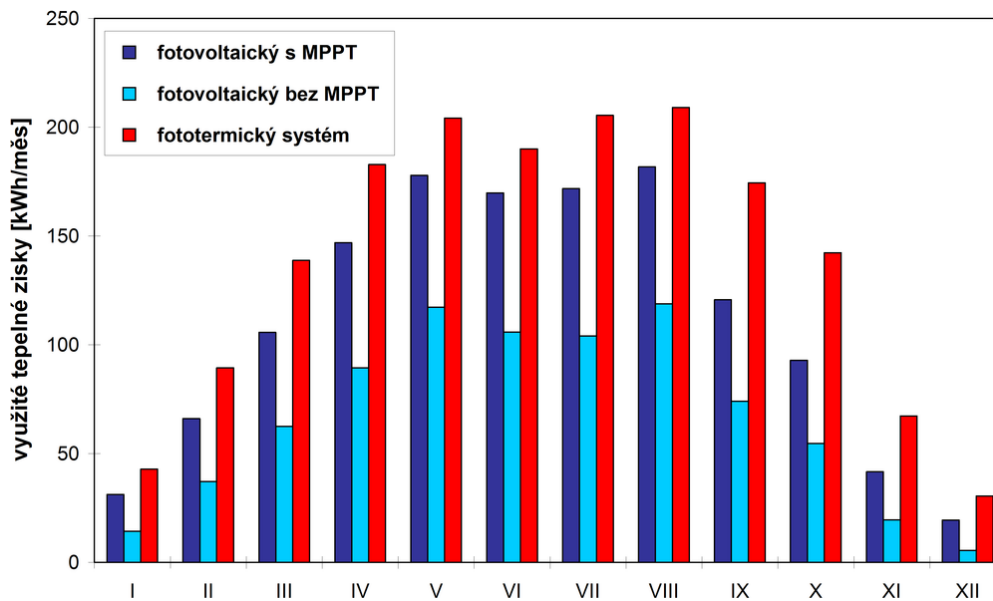
Rozdíl mezi fotovoltaickými systémy ohřevu spočívá v použití sledovače maxima výkonu FV systému. Sledovač (Maximum Power Point Tracker) umožňuje výrobu elektrické energie z FV panelů udržet na maximální produkci během proměnlivých klimatických podmínek. Největší vliv má sluneční ozáření, které ovlivňuje generovaný elektrický proud a teplota FV článků, která ovlivňuje napětí na panelech. Pro FV panely byla uvažována změna výkonu panelu s úhlem dopadu slunečního záření (optická charakteristika). Pro celý systém bylo počítáno s elektrickými ztrátami na úrovni 2 %. Ve výpočtu nebylo uvažováno s dlouhodobou degradací výkonu FV panelů, běžně uvažovanou mezi 0,5 a 1 % ročně. Pro solární kolektory byla uvažována optická charakteristika uvedená v protokolu ke zkoušce kolektoru, zjednodušeně vyjádřená modifikátorem pro úhel dopadu slunečního záření 50°. V modelu zásobníku je dále uvažován vliv průtoku, rozdílu teplot a střední teploty v okolo výměníku na součinitel prostupu tepla.

Graf 1- Profil odběru teplé vody použitý při simulaci

Výsledky

Simulace celoročního provozního chování všech variant systémů ohřevu vody byla provedena s minutovým krokem z důvodu definice odběrového profilu teplé vody v minutových intervalech.

Graf 2- Průběh zisků během roku u všech variant

Je možné si všimnout velkého rozdílu mezi produkcí FV systému se sledovačem výkonového maxima a bez něj. Vlivem proměnlivosti slunečního záření a teploty FV panelů dosahuje rozdíl v produkci elektrické energie 40 %. Obecně lze říci, že systémy bez sledovače výkonu jsou velmi neúčinné. Na druhé straně fototermický systém pro přípravu teplé vody s podílem krytí potřeby tepla okolo 60 % dosahuje běžně předpokládaných měrných zisků a to i přes relativně vysoký podíl tepelných ztrát solární soustavy (potrubí, zásobník) okolo 25 % z energie vyrobené solárními kolektory.

9. Závěr

Slunce má nevyčerpatelnou energii, podle světových vědců již svítí 5 miliard let a dalších 10 bude ještě svítit. Je vypočteno, že solární elektrárny na Sahaře, by dokázali svět energeticky uspokojit. Do budoucna se předpokládá, že fotovoltaika bude patřit k nejperspektivnějším zdrojům energie.

A jako na závěr bych chtěla říci, co si myslím o fotovoltaických panelech. Tyto panely jsou podle mě velice účinné, ale vzhledově se mi moc nelíbí

Obrázek 3- Foceno ve vesnici Libež - vhodné použití panelů (použití k ohřevu bazénu)

Foto: Autor

Obrázek 4- Foceno ve městě Vlašim - nevhodné použití panelů

Foto: Autor

10. Zdroje

- 1) Fotovoltaika: metodická pomůcka Ministerstva pro místní rozvoj k umístování, povolování a užívání fotovoltaických staveb a zařízení. [online]. s. 29 [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/fb24933c-905c-4c59-9c3d-7c52c42d53a9/FVE-verze-26-11-09>
- 2) FOTOVOLTAICKÉ FOLIE. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://ekotechnik.cz/fotovoltaicke-folie.php>
- 3) Wikipedie: Sluneční energie. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Slune%C4%8Dn%C3%AD_energie
- 4) Solární kolektory: Porovnání solárního fototermického a fotovoltaického ohřevu vody. [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://oze.tzb-info.cz/solarni-kolektory/11103-porovnani-solarniho-fototermickeho-a-fotovoltaickeho-ohrevu-vody>
- 5) Vlastní fotografie